

УДК 330.322:338.45

ВИЗНАЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПЕРЕДПЛАНОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ ДЛЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

М.О. Акулюшина

Одеський національний політехнічний університет, Одеса, Україна

Акулюшина М.О. Визначення механізму передпланових досліджень інвестиційно-інноваційних проектів для промислових підприємств.

В статті розглядається необхідність розробки та впровадження механізму передпланових досліджень інвестиційно-інноваційних проектів на підприємствах промисловості. Визначається його місце в структурі господарського механізму підприємства та особливості реалізації на прикладі ВАТ ОЗРСВ.

Ключові слова: механізм передпланових досліджень, дослідження інвестиційно-інноваційних проектів, передпланова оцінка

Акулюшина М.А. Особенности механизма предплановых исследований инвестиционно-инновационных проектов для промышленных предприятий.

В статье рассматривается необходимость разработки и внедрения механизма предплановых исследований инвестиционно-инновационных проектов на промышленных предприятиях, определяется его место в структуре хозяйственного механизма, особенности его реализации на примере ОАО ОЗРСВ.

Ключевые слова: механизм предплановых исследований, исследования инвестиционно-инновационных проектов, предплановая оценка

Akuliushina M.A. Features of the mechanism of pre-planning research investment and innovation projects for industry.

The article addresses the need of development and implementation the mechanism of pre-planning investment and innovation projects in industry, and is determined its place in the structure of the economic mechanism, especially its implementation by the example of OZRSV.

Keywords: mechanism of pre-planning studies, research investment and innovation projects, pre-planning assessment

В умовах післякризової економіки, яка суттєво загострила проблеми вітчизняної промисловості, активізація інвестиційно-інноваційних процесів набуває особливої актуальності. Для кожного підприємства промислової галузі, що прагне конкурентоспроможності та стійкого зростання, важливим фактором залишається управління інвестиційно-інноваційним розвитком. Успішна реалізація інвестиційно-інноваційних проектів є основою фінансової стабільності та стійкості підприємства.

Підвищення ефективності реалізації інвестиційно-інноваційних процесів потребує впровадження передпланових досліджень як складової інвестиційно-інноваційного управління. Відповідно формування організаційно-економічного механізму передпланових досліджень, а також визначення його структури, критеріїв та факторів оцінки є важливим питанням економічної науки. Актуальність визначеного питання пояснюється, насамперед, тим, що саме таким чином забезпечується ефективність передпланових досліджень в рамках управління інвестиційно-інноваційними проектами промислових підприємств в умовах невизначеності економічного простору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питанням побудовання механізмів управління господарською діяльністю підприємства на всіх рівнях його життєвого циклу присвячували свої праці такі автори як І.І. Грузнов [1], В.І. Захарченко [2], М.А. Коваленко [3], Н.М. Корсікова [4], А.Г. Семенов [5], Г.В. Тимофієва [6], С.М. Цуркан [7] та ін. Завдяки їх працям визначено основні складові формування механізмів: цілісність системи, принципові дії, ключові аспекти, взаємодія елементів та ін.

Економічна сутність організаційно-економічного механізму розкривається визначеннями «механізм», «господарський механізм», «економічний механізм», «інвестиційний механізм», «організаційний механізм».

Згідно із дослідженнями літературних джерел механізм (з грец. «знаряддя, пристрій») – перш за все відображає внутрішню будову, організацію, систему досліджуваних процесів. Визначення «механізм» – це система, що визначає порядок якого-небудь процесу, діяльності, явищ [8]. Економічний механізм управління підприємством визначається як сукупність організаційних, еконо-

мічних, технологічних, соціально-психологічних і правових способів управління виробництвом із властивими йому відносинами, формами і методами впливу, направленими на реалізацію цілей управління, на забезпечення узгоджених фаз відновлюваного виробничого процесу [10].

Під господарський механізм в літературі розглядається спосіб організації та управління виробництвом з притаманними йому формами, методами та засобами, які реалізують соціально-економічні, організаційно-економічні та науково-технологічні принципи й відносини в інтересах задоволення потреб як кожного господарюючого суб'єкта, так і суспільства в цілому [1].

Таким чином фінансово-господарська діяльність підприємства підпорядковується взаємодії сукупності механізмів різних рівнів. При цьому їх сукупна дія охоплює всі системи та процеси діяльності підприємства. Не виключенням є його інвестиційно-інноваційна діяльність.

Чітко *невизначеним* залишається поняття *механізму управління інвестиційно-інноваційного розвитку підприємства* та основні його складові, а також його місце в структурі господарського механізму управління діяльністю підприємства.

Метою статті є дослідження наявних підходів до визначення організаційно-економічного механізму управління інвестиційно-інноваційним розвитком промислового підприємства та формування механізму передпланових досліджень інвестиційно-інноваційного проекту, його структури, змісту та особливостей реалізації для забезпечення ефективності інвестиційно-інноваційних процесів на промислових підприємствах.

Основний матеріал дослідження

На сьогодні загальноприйнятим підходом є застосування окремо інвестиційного та інноваційного механізмів в рамках стратегічного механізму управління господарською діяльністю підприємства. Під інвестиційним механізмом виступає сукупність соціально-економічних цілей, принципів і методів мобілізації і розміщення інвестиційних ресурсів, а також управління цими процесами [2]. Його метою є максимізація інвестиційного ефекту (у тому числі доходу), чи мінімізація інвестиційних витрат і ризиків. Інноваційний механізм визначається як частина організаційно-економічного, та має на меті реалізацію в повному обсязі інноваційного потенціалу промислового підприємства з метою підвищення його конкурентних позицій на ринку [6].

Підсумовуючи дослідження авторів *організаційно-економічний механізм управління інвестиційно-інноваційним розвитком підприємства можна інтерпретувати як сукупність методів і форм залучення інвестиційних коштів, інструментів реалізації інноваційних ідей, інструментів і важелів впливу на виробничий процес з метою розширення діючого виробництва або створення нового виробництва.*

Слід відзначити, що організаційно-економічний механізм управління інвестиційно-інноваційним розвитком являється частиною внутрішньогосподарського механізму і залежить від стратегічного напрямку розвитку підприємства, являючись частиною механізму стратегічного управління фінансово-господарською діяльністю підприємства. Схематично взаємодію механізмів різних рівнів на прикладі підприємства ВАТ ОЗРСВ представлено на рис. 1.

Попередні дослідження автора [10] визначили, що для успішної реалізації інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства та підвищення її ефективності в першу чергу необхідно забезпечити можливість передпланових досліджень інвестиційно-інноваційних проектів з метою визначення найбільш привабливих та життєздатних для промислового підприємства. Це дозволить підприємству сконцентрувати увагу на дійсно цікавих проектах, скоротити втрати часу та коштів на детальну розробку нежиттєздатних проектів, забезпечити зростання свого інвестиційно-інноваційного потенціалу та конкурентоспроможності на ринку. Для впровадження методики передпланових досліджень на реальних промислових об'єктах (наприклад ВАТ ОЗРСВ) необхідна розробка механізму передпланової оцінки інвестиційно-інноваційних проектів для промислових підприємств (ППП).

Узагальнюючи попередні визначення механізмів автором пропонується розгляд *механізму передпланових досліджень промислових інвестиційно-інноваційних проектів як системи заходів та дій в рамках визначеної методики (мета, методи, інструментарій, результати), що забезпечує розвиток інвестиційно-інноваційних процесів на підприємстві за обраними критеріями під впливом сукупності факторів.* Даний механізм являється елементом організаційно-економічного механізму управління інвестиційно-інноваційним розвитком підприємства, який в свою чергу є елементом загальної системи управління.

Як видно із представленої схеми механізм передпланових досліджень промислових інвестиційно-інноваційних проектів повинен включати в себе наступні структурні складові:

- правове та методичне забезпечення, тобто всю правовстановчу документацію ВАТ ОЗРСВ (статут, законодавчі акти, форми звітності та обліку, методики нарахування та обчислення результатів діяльності та ін.);
- інноваційний потенціал та напрямок реалізації (кількість впроваджених у виробництво інноваційних технологій, виробів, патентів, сертифікатів, авторських свідоцтв, актів про впровадження);
- ресурсне забезпечення (кількість та стан виробничих потужностей, кількість матеріально-технічних ресурсів, кадровий склад виробничого персоналу, транспортне забезпечення, складські приміщення та ін.);

- організаційно-управлінське забезпечення (стиль управління, кількість управлінського персоналу, рівень кваліфікації персоналу, система забезпечення управління виробничим процесом на всіх рівнях);
- мотиваційний блок (рівень сприйняття нововведень, психологічний клімат, забезпечення матеріальної та моральної мотивації, можливість професійного зростання).

Кожен з блоків механізму включає в себе сукупність взаємопов'язаних дій та реалізацію методів досліджень в рамках запропонованої автором методики передпланової оцінки інвестиційно-інноваційних проектів. Механізм передпланової оцінки повинен враховувати фактори впливу на діяльність підприємства в цілому та безпосередньо на проект що розглядається, та визначати ключові критерії, які впливають на результат його застосування. Зміст кожного блоку механізму представлено у табл. 1.

Рис. 1. Структура взаємодії механізмів управління діяльністю та розвитком промислового підприємства, на прикладі ВАТ ОЗРСВ (власна інтерпретація)

Оскільки необхідними і взаємопов'язаними умовами ведення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства в нестабільному ринковому середовищі є: наявність у потенційного інвестора вільних ресурсів; зацікавленість інвестора у розміщенні інвестиційних коштів на прийнятних умовах (прибутковість, ризик) в промисловій галузі; підтримка інноваційного розвитку промисловості державою; сприяння ефективному розміщенню і руху інвестування в промисловості – реалізація такого механізму оцінки інвестиційно-інноваційних проектів є вкрай актуальною. Механізм проведення передпланових досліджень інвести-

ційно-інноваційних проектів на ВАТ ОЗРСВ можна представити у наступному вигляді (рис. 2).

Таким чином ключовими критеріями оцінки перспективності реалізації інвестиційно-інноваційних проектів на промисловому підприємстві є оцінка привабливості галузі економіки та оцінка потенційної привабливості проектів для підприємства і перспективність їх реалізації. Слід зазначити що останні два критерії пов'язані із факторами внутрішнього середовища, відображають тенденцію розвитку підприємства в цілому за останні 3-5 років, повинні враховувати як інноваційну активність підприємства взагалі, так і інвестиційні процеси та перспективи.

Таблиця 1. Структурні елементи механізму передпланових досліджень інвестиційно-інноваційних проєктів

Структурні елементи	Призначення
Правове та методичне забезпечення	Регламентують інвестиційно-інноваційну діяльність підприємства. Забезпечують взаємозв'язки з програмами розвитку регіону та галузі. Визначають розрахункові напрями оцінки інвестиційно-інноваційних проєктів.
Інноваційний потенціал та напрямки реалізації	Визначають рівні інноваційної активності підприємства. Проводиться оцінка інноваційного потенціалу (інтелектуального, технологічного). Визначають інноваційну направленість розвитку.
Ресурсне забезпечення	Передбачає дослідження видів та аналізу можливих напрямків отримання інвестиційних ресурсів (самофінансування; кредити та позики; реальні (зовнішні) інвестиції). Досліджує умови їх використання.
Організаційно-управлінське забезпечення	Включає в себе створення необхідних організаційних структур, що забезпечують дії з ініціювання, розвитку і контролю за досягненням поставлених цілей. Забезпечує проведення детальних розрахунків руху інвестиційних ресурсів, формування потоків готівки, аналізу фінансового стану, оцінку і реалізацію заходів щодо підвищення ефективності та стійкості інвестиційно-інноваційної діяльності.
Мотиваційний блок	Забезпечує взаємодію конкретного інвестиційно-інноваційного механізму з зовнішньої по відношенню до нього економічного та соціального середовища, з відповідними організаційно-економічними та господарськими механізмами. Включає в себе дослідження, послідовне уточнення і деталізацію (до рівня локальних цілей або підцілей) всіх тих мотивів діяльності та економічних очікувань, якими керуються потенційні інвестори при визначенні об'єктів інвестування.

В ході реалізації механізму передпланових досліджень інвестиційно-інноваційних проєктів для ВАТ ОЗРСВ необхідним є забезпечення ґрунтовної інформаційної бази про стан його фінансово-господарської діяльності та ресурсні можливості. В якості джерела інформації виступають результати комплексної оцінки фінансово-економічного стану підприємства за даними звітності підприємства за останні 3 роки (табл. 2).

Також необхідні дані про поставників, обсягів реалізації, кількості підписаних контрактів, даних інвентаризації та ін. До процесу реалізації такого механізму залучатимуться керівники основних структурних підрозділів та служб підприємства (плановий відділ, бухгалтерія, відділ МТЗ, керівники підрозділів основного виробництва).

Для успішної реалізації даного механізму на підприємстві потрібно вирішити ряд задач, а саме:

- визначення ступеня готовності управлінської ланки до змін внаслідок реалізації інвестиційно-інноваційного проєкту;
- організація та відбір відповідальних осіб за виконання кожного з етапів передпланового дослідження;
- забезпечення матеріально-технічної бази для збору інформації та формування реєстру інвестиційно-інноваційних ідей (комп'ютерна техніка, відповідне програмне забезпечення, доступ до звітності та комунікаційних мереж та ін.);
- кадрове забезпечення процесу реалізації передпланових досліджень з урахуванням фактору

мотивації та відповідності кваліфікації працівників;

- розробка, організація та проведення презентації обраного за даними передпланової оцінки проєкту для потенційних інвесторів.

Слід зазначити, що реалізація механізмів управління на підприємстві повинна супроводжуватись моніторингом даного процесу. Ряд авторів з метою впровадження механізмів управління діяльності підприємства на конкретному суб'єкті господарювання рекомендують формування «центрів відповідальності за реалізацію механізму управління» [1]. Їх основним завданням є контроль за ресурсами та їх розподіленням в процесі реалізації механізмів управління. Однак не для всіх підприємств можливе створення такого центру. Адже виокремлення його як управлінської ланки потребує додаткових витрат фінансових, матеріально-технічних та ін. ресурсів. Така схема забезпечення реалізації механізму прийнята більше для успішно працюючих підприємницьких структур. Для підприємств машинобудівної галузі, де на сьогодні ресурсні можливості обмежені, створення такого центру сприйматиметься керівництвом як марнотратство. Саме тому пропонується організація впровадження механізму передпланових досліджень шляхом визначення «зон відповідальності» керівників відповідних структур (менеджерів вищої та середньої ланок) за принципами взаємодії, загального контролю, делегування, цілеспрямованості та ін.

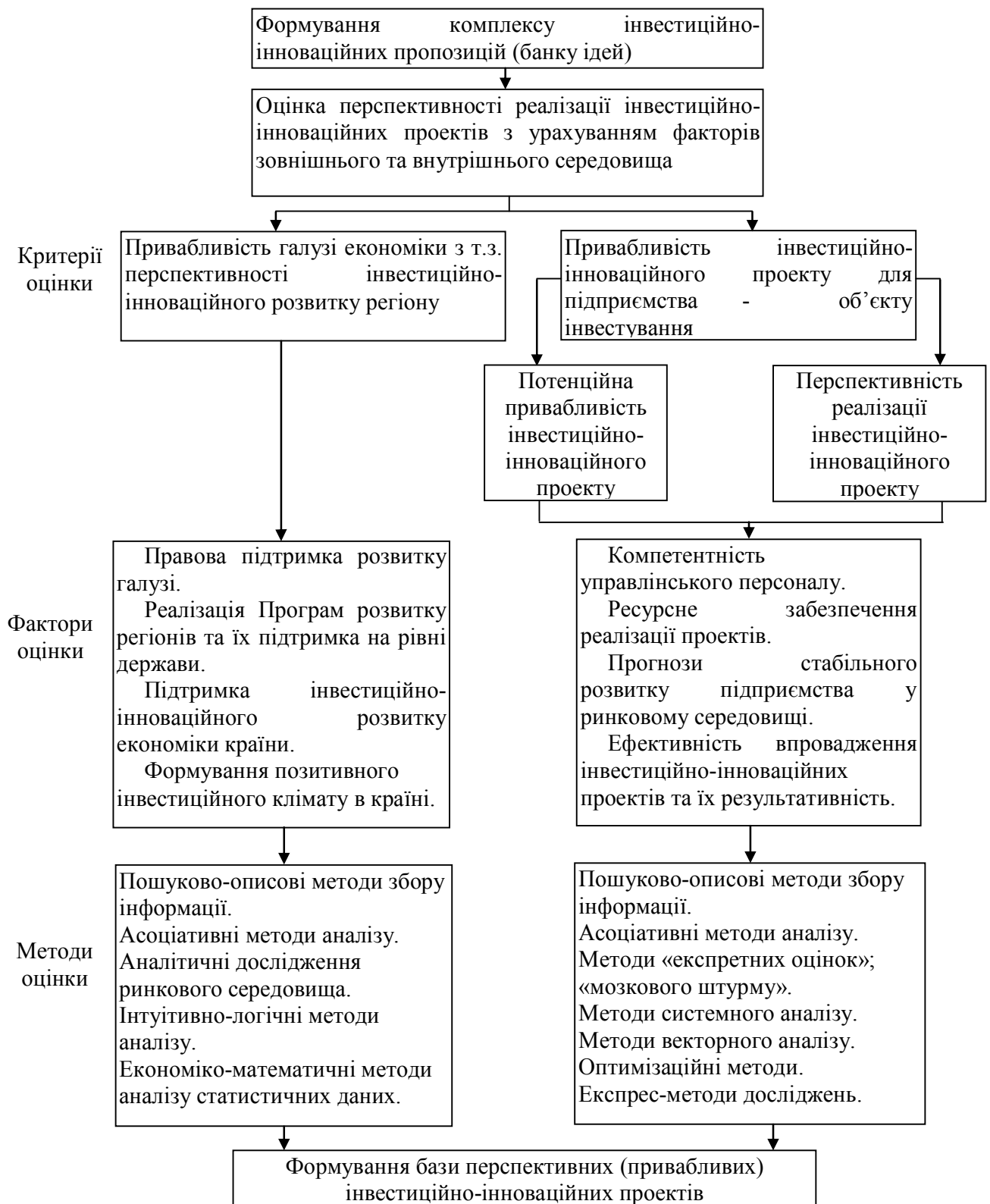

Рис. 2. Механізм передпланової оцінки промислових інвестиційно-інноваційних проектів (*власна інтерпретація*)

Таблиця 2. Основні показники фінансово-господарської діяльності ВАТ ОЗРСВ

Найменування показників	Роки		
	2010	2011	2012
1. Розподілення активів: % у ВБ			
1.1 Нерухомість	38,6%	79,5%	79,1%
1.2 Поточні активи	61,45	20,5%	20,9%
2. Розподілення джерел коштів: % у ВБ			
2.1 Власні кошти	94,8%	88,5%	86,9%
2.2 Позикові кошти	5,2%	11,5%	13,1%
3. Ліквідність та платоспроможність підприємства:			
3.1 Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0	0	0,0004
3.2 Уточнений коефіцієнт ліквідності	10,47	0,34	0,37
3.3 Коефіцієнт покриття (загальний)	12,96	1,96	1,75
3.4 Коефіцієнт маневрування	0,59	0,11	0,10
4. Фінансова стійкість підприємства:			
4.1 Коефіцієнт незалежності	0,948	0,884	0,869
4.2 Коефіцієнт фінансової стійкості	0,948	0,896	0,881
4.3 Коефіцієнт фінансування	18,29	7,667	6,645
4.4 Коефіцієнт інвестування	2,454	1,126	1,113
5. Рентабельність, %:			
5.1 Рентабельність сукупних активів	0,186	-1,167	-2,583
5.2 Рентабельність власного капіталу	0,499	-1,011	-2,269
5.3 Рентабельність інвестицій	0,155	-2,059	-3,006
5.4 Рентабельність реалізованої продукції	6,993	-32,616	-45,116

Тоді відповідно до розробленої методики процес реалізації механізму передпланової оцінки інвестиційно-інноваційних проектів на підприєм-

стві ВАТ ОЗРСВ можна розглядати за наступними етапами (табл. 3).

Таблиця 3. Етапи реалізації механізму передпланової оцінки промислових інвестиційно-інноваційних проектів

Етап	Зміст основних дій	«Зона відповідальності»	Шляхи реалізації
1. Ідентифікація проектів	Визначення мети. Постановка завдання. Узгодження мети та завдання із напрямком розвитку галузі та рівнем правової підтримки. Збір даних про діяльність підприємства та ресурсні можливості. Оцінка інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємства. Формування бази інвестиційно-інноваційних пропозицій (банку ідей). Відсів принципово-нездійснених пропозицій.	Генеральний директор. Менеджери вищої та середньої ланки: - Головний економіст; - Головний бухгалтер; - Зам. директора по збуту; - Менеджер по МТЗ. Консалтингові компанії з проведення аналітичних досліджень Керівники відповідних підрозділів підприємства.	Призначення відповідальних осіб за збір необхідної інформації. Проведення експертних досліджень ресурсного забезпечення інвестиційно-інноваційних процесів. Проведення наради методом «мозкового штурму». Формування бази принципово цікавих пропозицій. Прийняття рішення про подальший розгляд інвестиційно-інноваційних проектів-альтернатив.

2. Вибір проектів-альтернатив	Збір інформації про середовище розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності на макро-, мезо- та макрорівнях. Визначення внутрішніх слабких сторін та шляхів зниження їх впливу на етапі реалізації проекту. Відбір перспективних проектів.	Генеральний директор. Менеджери вищої та середньої ланки: - Головний економіст; - Головний бухгалтер; - Зам. директора по збуту; - Менеджер по МТЗ. Консалтингові компанії з проведення аналітичних досліджень Керівники відповідних підрозділів підприємства.	Призначення відповідальних осіб за збір необхідної інформації. Збір аналітичної інформації для виявлення сильних та слабких сторін. Проведення SWOT –аналізу методом «векторного» аналізу. Групування проектів за «вектором».
3. Оптимізація вибору	Визначення переліку факторів впливу на проекти. Визначення рівня чутливості проекту до змін. Групування проектів за рівнем ризику.	Менеджери вищої та середньої ланки: - Головний економіст; - Головний бухгалтер; - Зам. директора по збуту; - Менеджер по МТЗ. Консалтингові компанії з проведення аналітичних досліджень.	Збір та систематизація факторів впливу на проекти відповідно до даних SWOT-аналізу Реалізація аналізу чутливості проектів та оптимізація бази інвестиційно-інноваційних проектів за ступенем ризикованості ($K_{вар}$)
4. Вибір проекту, що пропонується до розгляду	Збір даних про конкурентне середовище проекту. Визначення рівня конкурентоспроможності проектів-альтернатив. Визначення критеріїв оцінки привабливості проектів для потенційного інвестора. Вибір проекту за узагальнюючими даними проведених досліджень	Вище керівництво. Менеджери вищої та середньої ланки: - Головний економіст; - Головний бухгалтер; - Зам. директора по збуту; - Менеджер по МТЗ. Консалтингові компанії з проведення аналітичних досліджень Керівники відповідних підрозділів підприємства.	Збір даних про конкурентне макро- та мезо- середовище. Проведення параметричної оцінки конкурентоспроможності проектів. Визначення критеріїв та реалізація експрес-оцінки Формування попереднього ТЕО- обраного проекту. Підготовка, розробка та реалізація презентації інвестиційно-інноваційного проекту інвестору.

Таким чином кожен із етапів реалізації механізму взаємопов'язаний із попереднім та використовує попередні дані для реалізації наступної оцінки, тобто зберігається принцип поетапності, цілісності оцінки. Запропонований механізм передплатової оцінки включає в себе всю сукупність методів та прийомів розглянутих в методиці, зберігає комплексність підходу.

Результатом процедури реалізації механізму передплатових досліджень стане не тільки вибір привабливого проекту із найменшим рівнем ризикованості та високим потенціалом за рядом ознак, а й можливість залучення потенційного інвестора шляхом реєстрації проекту в різних інвестиційних програмах (рис. 3).

Як видно із представленої схеми реалізації після затвердження обраного проекту відбувається комплекс управлінських дій: підготовка подальшої роботи по детальній оцінці обраного проекту, розробка та підготовка відповідальними за реалізацію та контроль презентації проекту для представлення його потенційним інвесторам, а також реєстрація проекту в базах проектів регіональних промислових програм («Інвестиційний портал Одеси», «АУКС», «Конкурси проектів» та ін.). Це дасть змогу забезпечити не тільки пошук інвестора, а й отримати додаткові можливості по збору інформації та визначенні недоліків та прорахунків.

Рис. 3. Процес реалізації механізму передпланової оцінки інвестиційно-інноваційних проектів (власна інтерпретація)

Висновки

В статті розглянуті основні види механізмів управління діяльністю промислових підприємств. Визначаються особливості організаційно-економічного механізму управління інвестиційно-інноваційним розвитком промислового підприємства з урахуванням поглядів вчених та їх рекомендацій. В рамках стратегічного розвитку підприємства розглянутий механізм передпланових досліджень інвестиційно-інноваційних проектів та запропоно-

вана структура такого механізму для машинобудівного підприємства ВАТ ОЗРСВ. Успішне застосування механізму передпланових досліджень інвестиційно-інноваційних проектів на підприємствах дасть змогу стимулювати інвестиційно-інноваційні процеси на підприємстві в рамках стратегічного розвитку, а впровадження у виробництво інноваційної продукції та технологій сприятиме покращенню конкурентних позицій машинобудівного підприємства на ринку.

Список літератури:

1. Грузнов И.И. Эффективные организационно-экономические механизмы управления (теория и практика): монография/ Иван Иванович Грузнов. – Одесса: Феникс, 2009. – 470 с.
2. Захарченко В.И. Политика научно-технического развития региона / В.И. Захарченко, Н.Н. Меркулов. – Одесса: ОЮИ ХНУВД, 2007. – 48 с.
3. Фінанси регіону [Текст] : навч. посіб. / М. А. Коваленко [и др.] ; ред. М. А. Коваленко ; М-во освіти і науки України, Херсон. нац. техн. ун-т. – Херсон : Олді - плюс, 2011. – 312 с.
4. Корсікова Н.М. Організаційно-економічний механізм управління інноваційним розвитком підприємства в сучасних умовах / Н.М. Корсікова // Економіка харчової промисловості. – 2009. – № 3. – С. 8-11.
5. Семенов А.Г. Стратегічне управління машинобудівними підприємствами [Текст] : монографія / А.Г. Семенов ; Класичний приватний ун-т. – Запоріжжя : КПУ, 2009. – 364 с.
6. Тимофеева Г.В. Инновационно-инвестиционный механизм развития социальной сферы региона / Г.В. Тимофеева // Вестник Волгоградского государственного университета. Серия 3. Экономика. Экология. – 2012. – № 1(20). – С. 205-210.
7. Цуркан С.М. Головні засади побудови організаційно-економічного механізму використання персоналу промислових підприємств / Світлана Миколаївна Цуркан // Ефективність реструктурованих господарських систем: проблеми і фактори підвищення : монографія. / за заг. ред. док. екон. наук, професора В.І. Осипова. – Одеса: Пальміра, 2008. – С. 234-272.
8. Большой экономический словарь [Текст] : 26 500 терминов / А.Н. Азрилиян, О.М. Азрилиян, Е.В. Калашникова и др; Ред. А.Н. Азрилиян. – 7-е изд., доп. – М. : Институт новой экономики, 2011. – 1472 с.
9. Колосок С.І. Організаційно-економічний механізм управління експортоорієнтованим портфелем продуктивних інновацій / С.І. Колосок // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». – 2010. – № 1. – С. 167-176.
10. Захарченко В.І. Динаміка інвестиційно-інноваційних процесів у нестабільному середовищі [Текст] : монографія / В.І. Захарченко, М.О. Акулюшина ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2013. – 211 с.

Надано до редакції 07.08.2013

Акулюшина Марина Олександрівна / Marina A. Akuliushina
akmarin@ukr.net

Посилання на статтю / Reference a Journal Article:

Визначення механізму передпланових досліджень інвестиційно-інноваційних проектів для промислових підприємств [Електронний ресурс] / М.О. Акулюшина // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 3 (8). – С. 131-139. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n3.html>